



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum Deus sit ore laudandus? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

De diuini nominis assumptione ad inuocandum per orationem vel laudem, in duos articulos diuisa.

DEinde considerandum est de assumptione diuini nominis ad inuocandum per orationem vel laudem. Et de oratione quidem iam dictum est. Vnde nunc de laude restat dicendum.

¶ Circa quam quaruntur duo.

¶ Primo, vtrum Deus sit ore laudandus?

¶ Secundo, vtrum in laudibus Dei sint cantus adhibendi?

ARTIC. I.

Vtrum Deus sit ore laudandus?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod Deus non sit ore laudandus. Dicit enim * Philosophus in 1. Ethicorum, Optimorum non est laus, sed maius aliquid & melius. Sed Deus est super omnia optima. Ergo Deo non debetur laus, sed aliquid maius laude. Vnde & Eccl. 43. dicitur, quod Deus maior est omni laude.

¶ 2. Præterea, Laus Dei ad cultum ipsius pertinet: est enim religionis actus. Sed Deus mente colitur magis quam ore. Vnde Dominus Matthæi decimoquinto, contra quosdam inducit illud Isaïæ 29. Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè à me. Ergo laus Dei magis consistit in corde, quam in ore.

¶ 3. Præterea, Homines ad hoc ore laudantur, vt ad meliora prouocentur. Sicut enim mali ex suis laudibus superbiunt; ita boni ex suis laudibus ad meliora prouocantur. Vnde dicitur Prouerbiorum vigesimo septimo, Quomodo probatur in conflatorio argentum, sic probatur homo ore laudantium. Sed Deus per verba hominum non prouocatur ad meliora, tum quia immutabilis est, tum quia summè bonus est, & non habet quo crescat. Ergo Deus non est laudandus ore.

SED

495

3. d. 9. q. 1

ar. 3. q. 3.

con. et ad

2. et 4. d.

15. q. 4. a.

1. q. 1. cõ.

et Ps. 32.

co. 1. et 2.

et Eph. 5.

lc. 7. co. 2.

* c. penul.

30. 5.

SED contra est, quod in Psal. 62. dicitur, Labijs exultationis laudabit os meum.

RESPONDEO dicendum, quòd verbis alia ratione vimur ad Deum, & alia ratione ad hominem. Ad hominem enim vimur verbis, vt conceptum nostri cordis, quem non potest cognoscere, verbis nostris ei exprimamus: & ideò laude oris ad hominem vimur, vt vel ei vel alijs innotescat, quòd bonam opinionem de laudato habemus: vt per hoc & ipsum qui laudatur ad meliora prouocemus; & alios apud quos laudatur, in bonam opinionem, & reuerentiam, & imitationem ipsius inducamus. Sed ad Deum verbis vimur, non quidem vt ei qui est inspector cordium, nostros conceptus manifestemus; sed vt nos ipsos & alios audientes ad eius reuerentiam inducamus. Et ideò necessaria est laus oris, nò quidem propter Deum, sed propter ipsum laudantem: cuius affectus excitatur in Deum ex laude ipsius, secundum illud Psalmi 49. Sacrificium laudis honorificabit me, & illic iter quo ostendam illi salutare Dei. Et in quantum homo per diuinam laudem affectu ascendit in Deum, in tantum per hoc retrahitur ab his quæ sunt contra Deum: secundum illud Isai. 48. Laude mea infranabo te, ne intereas. Prodest etiam laus oris ad hoc, quòd aliorum affectus prouocetur in Deum. Vnde dicitur in Psal. 73. Semper laus eius in ore meo. Et postea subditur, Audiant mansueti & latentur. Magnificate Dominum mecum, &c.

Ad primum ergo dicendum, quòd de Deo dupliciter possumus loqui. Vno modo quantum ad eius essentiam. Et sic, cum sit incomprehensibilis & ineffabilis, maior est omni laude. Debetur autem ei secundum hanc comparisonem reuerentia & patriæ honor. Vnde & in Psal. 64. secundum translationem ꝑ Hieron. dicitur, Tibi silet laus Deus: quantum ad primum. Et tibi reddetur votum; quantum ad secundum. Alio modo, secundum effectus ipsius qui in nostram vtilitatem ordinantur; & secundum hoc, debetur laus Deo. Vnde dici-

ꝑ 10. 8. 10
in Ps 64.
10. 1.

dicitur Isai. 63. Miserationum Domini recordabor: laudem Deo super omnibus quæ reddidit nobis Dominus. Et Dionysius * dicit 1. capit. de diuinis nominibus. Omnem sanctum theologorum hymnum, idest, diuinam laudem, inuenies ad beatos thearchiæ, idest, diuinitatis processus, manifestatiuè & laudatiuè Dei nominationes diuidentem.

Ad secundum dicendum, quod laus oris inutilis est laudanti, si sit sine laude cordis. Sed tunc loquitur Deo laudem, dum magnalia operum eius recogitat: cum affectu. Valet tamen exterior laus oris ad excitandum interiorem affectum laudantis, & ad prouocandum alios ad Dei laudem, sicut dictum * est.

Ad tertium dicendum, quod Deum non laudamus propter utilitatem suam, sed propter utilitatem nostram, ut * dictum est.

Ibidem.

ARTIC. II.

Vtrum in diuinis laudibus sint cantus assumendi?

496
*locis a. 1.
inductis.*

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod cantus non sint assumendi in laudem diuinam. Dicit enim Apostolus ad Coloss. 3. Docentes & commonentes nosmetipsos in Psalmis & Hymnis & canticis spiritualibus. Sed nihil debemus assumere in diuinum cultum, præter ea quæ nobis auctoritate Scripturæ traduntur. Ergo videtur, quod non debemus uti in diuinis laudibus canticis corporalibus, sed solum spiritualibus.

10. 9. hæ-
betur in
decret. d.
92. c. can-
tantes.

¶ 2 Præterea, * Hieronymus super illud ad Ephesios 5. Cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino: dicit, Audiant hæc adolescentuli, audiant hi quibus in ecclesia est, psallendi officium: Deo non voce, sed corde cantandum. Nec in tragediarum modum guttur & fauces medicamine liniendæ sunt, ut in Ecclesia theatrales moduli audiantur & cantica. Non ergo in laudes Dei sunt cantus assumendi.

¶ 3 Præterea, Laudate Deum conuenit patuis & magnis: secundum illud Apocalypsis 19. Laudem di-

cite